

RENAIXEMENT

ADHERIT A LA UNIO CATALANISTA

SURT ELS DIJOUS

VOLEM

La llengua Catalana amb caràcter oficial per totes nostres relacions inclús amb el Poder Central.

Corts Catalanes, per estatuir la legislació civil i per el règim intern de la Nacionalitat Catalana i per a ser arbitres de nostra administració.

Que siguin Catalans quants a Catalunya desempenyin càrrecs públics.

Fixar contribucions e impostos per contribuir als gastos generals de l'Estat en la proporció que correspongui a Catalunya.

Supressió de quintes o lleves i facultat de poder contribuir a la formació de l'exèrcit de l'Estat espanyol per medi de voluntaris o diners.

Essent Nacionalista l'acció que al nostre poble realitza la Unió Catalanista, tenen el dret i el dever de cooperar-hi tots els Catalans moguts per les aspiracions del nacionalisme Català, qualsevol que siga llur pensar i sentir en matèries **religioses, polítiques o socials**.

LO QUE'N DEVEM APENDRE

L'ldefons Suñol es mort! Heusaquí quatre mots que porten en sí quelcom més que una trista nova. Ells entranyen per Catalunya quelcom més que la desaparició del món dels vius d'un ciutadà digne, car ells ens diuen que per un mai més no ressonarà a nostres orelles aquelles paraules clarividents de l'eminent juriconsult que des de la penombra d'un despatx vegé darrerament amb tota sa claretat, el verdader problema i l'exposà sincerament al poble amb la bellesa que'l caracteritzava.

Del passat del plorat patrici i de qui fou, no som pas nosaltres els indicafs avui a parlar-ne quan plomes eminents ho han fet; mes sí que nosaltres, que la nostra joventut deu tenir-les presents per a que com les explicacions d'un cafedratic, ens donguin el coneixement claríssim del problema nacional per a en tot hora trobar el judici fort i lleal del moment palpitant i servir-nos d'elles com a guia en nostra actuació futura.

En el teatre de la Sala Imperi, en uns moments patriòtics, la veu serena de l'eminent home públic s'alçava magestàtica damunt la multitud.

Es necessaria la cohesió de tots el Catalans, i en aquestes paraules, nosaltres joves, tenim que meditar-hi. Aquell home quina vida pública havia començat en les rengleres dels més

fervents unitaristes, aquella ànima que s'havia sentit fortament atreta per l'oratoria retumbant, era precisament la mateixa que a l'abandonar aquells viaranyis artificiosos per propia consciència de son deure s'alçava adolorida i en un moment de sinceritat llençava damunt de tots aquella sentència que entranyava l'única i veritable actuació d'un poble qui sent dintre seu la fortitut d'un Ideal.

Aquelles paraules, les refermava dient-nos: «Ens ataquen i ens falten al respecte quan ens el perdem nosaltres amb nosaltres.» Quina punyent crítica de tot un negatiu actuar, i en aquells moments, com si es sentís també recriminat per ses propies paraules, com si fos una petita penitència de la actuació fins llavors seguida, ens afegia: «Es cert que aquí com a tot arreu del món hi ha d'haver tendències i escoles i lluites polítiques, que l'unitat absoluta seria la mort. Però quan se tracta de Catalunya, desapareixin les diferències i unim-nos tots. Es precis que refrenem tots, l'excessiu individualisme que sufrim, es necessari adquirir sentit social i evitar que'l culte de les idees degeneri en fanatisme i que les discussions es converteixin en disputes.»

I aquell home, aquell cervell privilegiat que honradament havia conquerit per mèrit propi el lloc preeminent que tots li reconeixíem, par-

lava com sempre han parlat el nostres homes i son triomf frenèticament coronat per el poble allí congregat no era altre que'l triomf de la sana doctrina predicada arreu i sempre per la nostra Honorable Unió Catalanista.

En aquells moments ell consagrava amb l'eloqüència de sa paraula a la doctrina dita per quiscuns vella i anticuada, pro que ell preconitzava que seria carn de la carn de la joventut naixenta, en mans de la qual per llei inexorable quiscun jorn devien posar la sort de la nostra Catalunya.

I ho deia aixís: «Cal posar l'esperança en la joventut que crearà un nou ambient de respecte mutu, un ambient on s'honorí als homes públics en lloc de desprestigiar-los per sistema.

»Ajudem a la joventut que porta una promesa de victòria i de resorgiment. Si l'esforç és constant, vindrà un estat social en que les lleis centralistes hi trobaràn mort afrentosa i no findràn altre valor que una repugnant vergonya històrica.»

Ell que cifrava sa esperança en la joventut té el dret justíssim que la joventut en honor a sa memòria compleixi el deure que la Patria li reclama.

Estudiem i treballem. Analitzem i enfortim tendències i escoles, mes també fem, que com ens deia aquell preclar patrici en aquells moments encarnadors de la doctrina de la Unió Catalanista, imposablem, aixís mateix imposablem, per la força de la nostra joventut, quan es tracti de Catalunya, la desaparició de totes les diferències que puguin dividir-nos i ens unim tots, car com ell deia, sols la cohesió de tots els Catalans imposarà respecte als enemics de Catalunya, imposant també per sa indestructible força el triomf del dret i la llibertat de nostra estimada Patria.

Meditem-les i seguim-les les paraules de l'enyorat patrici i que al fer-ho aixís, a l'assolir el triomf serà quan verament els rendirem el tribut que's mereixen, fent lliure a la Terra que tant estimaren.

* * *

Un ferm enamorat de la nostra Catalunya, un entusiasta de totes les coses que de lluny o d'aprop a Ella li atanyen, heus-aquí qui fou En Lluís B. Nadal.

De sa vida en feu un apostolat de tot lo que pogués ésser en profit i glòria de la seva tant estimada Catalunya.

Fill de Vic, son amor a les lletres ben prompte li feu un lloc entre els benemèrits patricis que formaven el famós cenacle literari que'n diuen «L'Esbart de Vic», on conquerí l'amistat del plorat Mossèn Cinto, amistat que arribà a ésser entranyable.

I En Lluís B. Nadal, des de llavors que'l veiem incorporat a tot acte catalanitzant.

Sa estima pels records històrics el porta a contribuir a la restauració del temple romà i formació del Museu lapidari existent en sa ciutat nadiua.

S'afició a les lletres li conquereix una ben envejable reputació de notable i pulcre escriptor, consagrada pel sens número de premis i accessits guanyats en nostres Jocs Florals.

Si en lo poètic fou celebrat, no menys ho fou en lo que podríem dir-ne fou el seu fort, la novela camperola tradicional, en qual gènere indiscutiblement el podem calificar de mestre.

L'ànima catalana que fortament batejava dintre del malaguanyat mestre, al concretar el nacionalisme les seves aspiracions reivindicadores, l'incorporà an el moviment, essent un dels més fervents i entusiastes fundadors de la patriòtica entitat «Catalunya Vella» junt amb altres entusiastes vigatans i que fou el centre irradiador del moviment nacionalista per tota l'anomenada Plana de Vic.

Sa modestia potser fou la causa que no ocupés els llocs preeminents que de dret li pertocaven, mes son sempre viu entusiasme l'incorporà a tot lo que en nostra Terra s'ha creat de profitós.

Aixís el veiem formant part viva dels Estudis Universitaris Catalans, quina càtedra de Història de Catalunya amb tanta cura explicava; de l'Orfeó Català, qual pas per la Secretaria dèu merèixer senyal d'or; en la venerable institució dels Jocs Florals i en tantes d'altres on deixà marcat el pas d'un home actiu i conscient.

La seva ploma que necessitava una constant comunicació amb el poble, fou activa col·laboradora d'un sens fi de publicacions on conquerí una justíssima fama d'erudit i pulcre periodista.

RENAIXEMENT, al recordar-lo, respectuosament es descobreix a la memòria d'un Català conscient i digne qual únic anhel era l'enaltiment de la nostra Catalunya.

❖❖❖

ENGLANTINES

LA MESTRESSA

...Dupliciter peccare possunt principes accipiendo tributa: primo quidem si utilitarem populi non procurant, sed solum ad diripiendum eorum bona intendunt...

(SANT TOMAS, Comentaris a les cartes de Sant Pau).

Marit, l'últim apremil Frisós ahir cercaves, qui'l negre blat que'ns queda prengué per compassió; «no'l volem ni l'estimem», me deies quan tornaves, i jo est paper tenia que tu no l'esperaves... Ja ho veus, ja podem dar-lo; no'ns falta compradò.

Farà un capmàs l'Hisenda: ni'l blat ni rès arriba i es quedarà les terres i els arbres revellits, els fruiterars estèrils que ni la sang aviva, fins nostra humil caseta... L'Hisenda res esquivia; sols no'ns veldrà a nosaltres, veient-nos empobrits.

Llavors en paus amb ella, l'Estat, que tot ho ampara, de llibertats sens nombre son feix nos donarà; no'ns tocarà eixa angunia sufrir, que sufrim ara, s'acabaràn els deutes, podrem alçar la cara i gosarem sens mida del dret d'anà a captà.

Així amb mots germanívols l'esbirro ahir m'ho deia... «Es clar, el terrós no lleva, el gra va a cap diner; no hi ha pluja abundosa com algú temps s'esqueia, tot són danys i maleses, no's fa el graner que's feia; pero—digau, mestressa,—l'Estat que hi podrà fer?»

I ell té raó. A nosaltres, d'entranyes esponjoses, l'amor sol subjectar-nos amb sos estrets cordills; l'Estat no sab sentir-les les ansies amoroses de pares qui s'abneguen, de mares generoses... L'Estat ni és una fera; la fera aima a sos fills.

Ja ho sabs, no t'hi capfiques, no't posaràn cadenes, sols te treuràn de casa, del teu antic terroç; d'aquest terror que, a força d'exprem-hi fins les venes, nos dava el pa per viure, vi i oli ens dava amb penes i ens dava una altra cosa: la pau en el repós.

De l'un hereu a l'altre, centuries i centuries aquestes quatre roques ton nom han mantingut; els tràmpols i les guerres, muntanyes i planuries seguien abocant-hi ses odís i ses furies i aquest casuc tan pobre el seny l'ha sostingut.

I allò que no pogueren les mil passions danyines, allò que no intentava el llamp encés per Déu, desfer aquesta casa, deixar-nos-la en ruïnes, tornar xorca la terra, volcar rebolls i alzines, l'Estat ho pot, ho dicten els jutges en nom seu.

Fer el farcell ja'ns toca, si un fil be roba ens deixa l'Hisenda, encara humana, per nostres carns cubrir; les joies que'm donares li posaré en la lleixa, que tot vaja pel deute... Pero els papers esqueixa, ja mig arnats i rònecs, que tant guardà el padrí.

Les velles escriptures, que són tota la historia de cent honrats pagesos, que el món mai conegué, dels avis de tos avis, de rústega memoria, dels qui, com tu, posaren llurs ditxes i llur gloria en fer sal de sa vida de l'agre del terrè.

Esqueixa els papers, crema'ls; el títol de noblesa són ells, que tu heretares, i ja no té virtut;

al menys que no se'ls venguen, que'ns guard d'eixa vilessa la flama en la vergonya de nostres pits encesa, que l'ira ja no senten i sols l'esclavitut.

I anem-se'n, i no'ls mires aqueixos camps verdosos que deixarà l'Hisenda tornar pedregolars; no'ls guaites eixos arbres encara alts i pomposos, els ceps, per tes vigílies encara sanitosos, deixa'ls estar, que t'aimen i tu els anyoraràs.

Tot morirà! Les herbes més vanes i rastreses d'una vessana a l'altra faràn un erm de tot; cauràn a mans impies els roures i oliveres, cauràn dins de la casa les teules, les primeres, després l'antiga tapia que's tornarà vil llot.

No lleva aquesta terra plantent-hi les suades; ningú voldrà posar-hi lo que jamai tingué, i aixís l'Estat, al treure'ns per lleis que ell s'ha forjades, esborrarà, sens pena, de totes tes petjades les que't faràn més honra, les que'l treball va fer.

A tu aixís te fereixen! L'estalvi sens mesura, que jo, pobre mestressa, tants anys he perseguit, serà amarg sacrifici que mai durà ventura; se'n va tot amb nosaltres: l'anyada mal segura d'aqueixos camps tristíssims mai més farà profit.

Anem, jo prenc ma filla; ben abraçat tu porta a aqueix infant dolcíssim, qui dorm en el breçol, l'hereu! qu'ho és de per riure. D'aqueixa herencia morta, d'eix pas de la ruïna que afronta i desconhorta, fugim-ne amb aquets àngels qui són nostre consol.

Després lo que Déu vulga, prou ampla és la carrera. Tot demanant almoïna el temps ens sobrarà per explicar les ditxes de nostra sort primera a aquets fills meus, qui riuen sens veure la fal·lera de qui tan sols amb llàgrimes podrà donar-los pa.

No és cert, marit? què coses els contarem, què coses! quina ensenyança dura, tan tendres com ells són! els noms de les espines a l'ovirar les roses, el fel de les riqueses per ells pobrets! recloses al cobejar ses glories les penes que té'l món.

No és cert? També d'un poble podrem parlà una pila que abans a reis i jutges feia abaixar el cap; que en llei de Déu fundava sa vida tan tranquila, de com vingué en conquesta tot lo que lluny s'estila, de com caigué aqueix poble, qu'un hom quasi no ho sab.

I els noms dels qui el perderen; sa noble resistència el dia llegendari que fou de mort ferit; després també els ultratges, després la cruel sentència, les lleis tornades cendra, negada la consciència... Després que per venjar-nos mai més hem tingut pit.

Mai més! Els butxins gosen en llur obra damnada; han vist aigua tornar-se la sang que'ns va quedar; han vist la ganiveta cent anys encadenada... Quan ja per desfermar-la llicència ens han donada, bé prou que ells ho sabien que'ns la podien dar.

I avui la vida ens neguen, demà la sepultura; de cap manera ens volen, no'ns volen vius ni morts; mes esperem: rebroti la fè en la desventura... No amb glories i disbauxes; bevent sols aigua pura, menjant rosecs i almoïnes, aixís ens farem forts.

† LLUIS B. NADAL

Esguards

ENCAR dels minúsculs agravis a Catalunya. A la casa de la vila de La Bisbal de l'Empordà, hi han dos pals, en els quals, per acord consistorial, en dies de festa s'hi han d'aïçar les banderes catalana i espanyola.

Pero heus aquí que enguany els dies de la festa major arribaren i amb ells la inauguració d'un servei públic, a la qual hi havia d'assistir el governador civil de Girona. I el pobre batlle de La Bisbal, cuidadós de no ferir els ja cèlebres sentiments patriòtics de tan augusta autoritat, determinà arborar només la bandera de l'Estat, deixant plegada i a recó la nostra bandera nacional.

El fet en sí no té cap transcendència. Ni el batlle de La Bisbal ni el governador de Girona són qui, per a que dels seus actes s'en puguin sentir ofesos els Catalans conscients i dignes.

Es bo tan sols recullir el fet, per a catalogar-lo en aquell llibre verd, que un dia hauré de llegir en veu alta an el poble, per a fer-li conèixer les delícies de la dominació espanyola.

I, retornant a l'objecte d'aquest comentari, diuen que quan va arribar la hora de la solemne inauguració oficial es varen trobar, per tota comitiva, el governador de Girona i el batlle de La Bisbal, un senyor que és reformista, fent de poble, i la parella de la guardia civil per a cuidar del bon ordre entre'l públic.

I aleshores en el pal solitari i nu, s'hi va arborar triomfanta la tramuntana. La gran rebel nostra, que per a nosaltres es abraçada encoratjadora i germanívola i que en les orelles oficials hi xiula la més estrepitosa de les irreverències. Ella, si cap bandera li ensenyava, va voler fer present al governador de Girona, que era a Catalunya; encara que, característica inarriable de la nostra personalitat, l'accent amb què'l batlle de La Bisbal li parlava, n'hi devia haver fet adonar feia ja una estona.

MAIG.

No siguem negatius

FA pocs anys, ben pocs anys que l'esperit de Catalunya era vigorós i potent. Les nostres ansies nacionals eren temudes i mirades amb respecte pels nostres sempiterns ad-

versaris i no's realitzava a la nostra Patria cap manifestació cultural, política—política en el sentit més ampli i pur de la paraula—artística, etc., que no anés sagellada per l'esperit catalanesc que constituïa el nirvi de la nostra actuació individual i col·lectiva.

Avui... Avui, en els moments actuals, extingits els apoteòsics esclats sentimentals que posaren en peu de guerra a tota la gent de la nostra Catalunya, gaudint tothom dels resultats pràctics (?) de l'alta eficàcia dels mètodes persuasius que aquells esclats ajudaren a instaurar, ens trobem amb que l'ànima nacional del poble Català s'ha estraït tant, s'ha insensibilitzat tant, que gairebé en lloc es demostra l'existència d'un poble que, malgrat tot i tothom, camina i avança cap a la possessió total de la seva lliure i absoluta consciència.

Naturalment que les sotregades que tot sovint s'experimenten en el nostre poble són entorpiments per a arribar al fi i obstacles que s'interposen an el seu desenrotlló. Però Catalunya que és un poble fort, Catalunya que sent bategar encara, potser un xic fonament, la seva ànima Catalana, sabrà redreçar-se virilment i readquirirà de nou la seva plena consciència avui somorta...

Emprò, esperant l'arribada d'aquest moment que indefectiblement té de venir, és de justícia i és de raó que aixequem les nostres veus fent sentir grans veritats, veritats nobles i sinceres, que al passar per l'esperit dels Catalans que a la seva terra estimen, tinguin la virtualitat d'encendre rostres com ho faria una onada de foc que tingués per missió benefactora la conversió en cendres de tota una munició d'oblits, de febleses i d'inconsequències envers les coses Catalanes.

En la terra nostra tenen de conrear-s'hi afirmacions amarades de vitalitat i per tant, les negacions decadents i embrutidores, deuen soterrar-se a fons, molt a fons... Es precis que germini la vida nova de Catalunya i pels Catalans; és d'imprescindible necessitat que tots els estaments del nostre poble s'empenuguin amb braó la tasca catalanitzadora i nacionalista que tenen el deure d'empendre's.

Tots i tothom havem de contribuir a un nou renaixement d'aquesta infortunada Patria nostra; tots i tothom havem de fer un esforç per a que Catalunya es deslliuri de l'apatia i passivitat que gairebé en tots els nuclis Catalans s'observa. De no fer-se aixís correm un greu perill. No és pas que s'estingís del tot la nostra personalitat col·lectiva, emprò la nostra

personalitat individual, els nostres drets de Catalans, la nostra dignitat d'homes de Catalunya es veuria menaçada amb continuats afronts i 'ls menyspreus es succeirien els uns als altres. No volguem veure mai, nosaltres, adoradors de la Patria, com aquesta s'esmicola: no volguem contemplar mai com les glorioses sentimentalitats patriòtiques s'enfonzen, enfonsant-se amb elles tot un seguit d'afirmacions i belles realitats que componen el nostre patrimoni espiritual.

No tolerem que'l teatre Català a Barcelona, es quedi sense públic; no volguem veure amb indiferència com la nostra literatura gloriosíssima resta gairebé oblidada per part de tot-hom, literats i llegidors... Que les nostres arts, les nostres belles arts, resplandeixin arreu del món irradiant l'escalf d'una cultura intensa i fortament Catalana. No'ns hi tanquem en negacions anorreadores; afirmem, sentem sòlides afirmacions sempre, que Catalunya i amb ella 'ls Catalans, no és ni ha d'ésser una legió de negatius. Som un poble amb tota la fortitut de la juvenesa, som un poble que aspira a regir-se d'acord amb els seus propis sentiments i sols obtindrem el triomf de les idees nostres, quan cada Català senti bategar dintre séu l'esperit d'admiració i respecte per les coses a Catalunya sorgides, a la nostra Patria creades...

JAUME CARBONELL.

COMIAT

Era fosca nit, quietosament
caminaven junts amb la mà enllaçada;
roses i llores breçolava el vent;
l'ombra del jardí era perfumada.

D'allà 'l gran saló tot enllumenat,
musica de Bac dolçament s'oïa;
en l'ample passeig del jardí encantat
s'extenia un vel de malinconia.

—No m'oblidaràs!—No t'oblidaré,
de dia i de nit en tu pensaré.—
Un silenci amant per tot s'escoltava...

L'amada després greument sanglotava
remerciant de cor el dolçíssim bes
que ell, apassionat, li havia prè.

AGNA CANALÍAS i MESTRES.

Per Catalunya

TAN sols vosaltres, amics de RENAIXEMENT, us podieu imposar la patriòtica tasca de donar a conèixer la historia de la nostra Patria, i no ja solament des de les columnes d'aquest valent periòdic, sinò també per medi de fulles repartides per tot Barcelona, per aquest estol de joves que's presten sempre a secundar tota iniciativa profitosa per a la nostra Catalunya.

Tots sabem malauradament, que la historia de Catalunya no és pas coneguda per tots els Catalans i no hi ha cap mena de dubte que aquest desconeixement és un grandíssim obstacle per a la propagació dels nostres ideals redemptors i per tant s'imposa una ferma i activa campanya a fi de que, ja siga en fulles o altres medis, cada Català arribi saber tot allò que als centres d'ensenyança oficials se cuiden ben bé de no deixar-ho ni entreveure als Catalans, seguint la tàctica del cranc centralista, perquè aixís desconeixent el poble Català la existencia de la Nacionalitat Catalana i ignorant també la manera tan indigna i miserable com se valgué aquell odiable i odiat per nosaltres Felip V, pel qual tot bon Català deu tenir sempre per ell una maledicció a flor de llavi, per arrebastar-nos nostres preuades llibertats, no és fàcil se redressi iradament i encarant-se amb els eterns enemics de Catalunya pronunci aquell *¡prou!* equivalent a la llibertat de nostra Patria.

Entenc, però, que aquests treballs de divulgació de la nostra Historia s'haurien de fer extensius per tot Catalunya, demanant la co-operació moral i material de totes les entitats Catalanistes que arreu de nostra Terra treballen amb fè en pro de nostra Causa; aixís amb un xic de bona voluntat per part de tots i sens grans sacrificis se podria realitzar una propaganda constant, quals fruits, n'estic seguríssim, no's farien pas esperar.

Aquesta feina que tan sols pot i deu fer RENAIXEMENT, no dubto hi respondrien dignament tots els bons Catalans que de cor estimen a Catalunya, suplint d'aquesta manera la incomprendible desaprensió d'aquells senyors que, tot dient-se catalanistes, sempre els manca temps per a fer sentir la seva veu parlant de Nacionalisme per les encontrades Catalanes i en canvi els en sobra quan se tracta d'anar a rebre quiscun personatge que, per alt que sigui, és cosa ben insignificant, per cert, davant la nostra Patria.

VICTOR BACH I CASTELLPORT.

LA CATALUNYA HEROICA

ELS SETI I BLOQUEIG DE BARCELONA-1713-1714

Del 22 al 28 d'agost de 1713

Dia 22 d'agost

Per ordre d'En Villarroel les bateries del Canyet dispararen amb força eficàcia contra el camp contrari.

Sortiren de la plaça quelcunes companyies comanades pel general En Josep Antón Martí, adreçant-se cap a la barriada de la Grana d'on desallotjaren rapidament a l'enemic.

Això fou el començament d'un fort combat entre les tropes sortides de la plaça i les de l'enemic hostatjades en el quarter de Sant Martí. La cavalleria enemiga arribà a barrejar-se amb els nostres batallons, establint-se una horrorosa lluita cos a cos. Finalment l'enemic se vegé obligat a entrar en les seves trinxeres deixant en el camp multitud de morts i ferits. Durant aquesta acció, sortiren del port la fragata «Saetia» i un'altra embarcació, les quals canonejaren un fortí establert per els castellans a prop del mar.

Una bateria borbònica composta de dos canons de gros calibre, establerta a Gràcia des d'on feia foc contra 'ls Caputxins, fou destruïda per el foc de la plaça.

La 9.ª de guerra ordenà que'l Capità comanant de la companyia de la Concepció entregués una quantitat a la muller d'un sargent major, qui debia ésser executat per traïdor el dia 25. La mateixa junta acordà, previ dictamen d'En Villarroel, crear un cos de 9.000 homes per a cooperar a la defensa de la plaça i Montjuïc; per aquest objecte se disposava que'l veedor publicués un bàndol i que per a sostenir les tropes se acudís als comuns i particulars, tant eclesiàstics com seglars, pagant per espai de tres mesos lo que'l llur zel i amor a la Patria els aconsellés; se senyalaven per aquell qui s'allistés armat i equipat, ademés d'una retribució d'entrada, tres sous diaris i el pa de munició.

Dia 23 d'agost

El general Villarroel amb l'objecte de rego-nèixer el cordó, sortí de la plaça per la banda de la Creu Coberta i havent disposat que's portessin fins aquest lloc quelcuns canons, manà disparar-los, posant en gran confusió a

l'enemic i especialment al seu comanant el duc de Pòpuli, el qui deixà precipitadament el seu allotjament, puix havien entrat en el mateix quelcunes bales.

Se creuaren disbars de canó entre les bateries nostres i contraries.

Escarmentat l'enemic per la batussa de la Creu Coberta, establí dos canons a Sans.

Des de la ciutat s'observà la sortida cap a Mataró d'una columna castellana, composta de 3.500 infants i 1.500 cavalls.

Dia 24 d'agost

La nova bateria establerta a Sans per l'enemic disparà contra les nostres avançades de la Creu Coberta i contra els paisans assistents a N. S. del Port. Aleshores les nostres bateries de Montjuïc, Baluarts i Creu de St. Francisco, dispararen contra Sans i les altres contra'l quarter dels francesos establert a Sant Martí.

Villarroel manà publicar un bàndol imposant greus càstigs als espies i a tots els que estiguessin en fractes amb l'enemic.

La 24.ª de guerra demanà a la ciutat un préstam de 100.000 lliures, per a urgencies del seti. Aquesta mateixa Junta rebé un comunicat del general Villarroel en el qual se mostrava satisfet de la manera com se feia la lleva dels 3.000 homes, si bé, deia, potser fora convenient doblar la subvenció als allistats per a obtenir més rapidament el contingent que precisa. També indicava el general que li estranyava el silenci del Diputat Militar, doncs ell sabia per confidencies que a Vic i a la seva Plana hi havia molt bona disposició amb respecte a la defensa de la Patria. Confiava no obstant que'l Diputat Militar obraria amb consciència i que procuraria no retrassar l'envió dels contingents que li fos possible.

Els oficials i soldats impossibilitats se dirigien al comanant general, oferint els seus serveis en la muralla o en l'estacada, ja que no podien seguir les operacions de l'exèrcit de defensa. Al propi temps sollicitaven que aquells que en altres temps haguessin quedat impossibilitats en el servei de la Patria i no tingues-

sin altre medi de viure que la llur carrera militar, i que per no poder exercir-la es trobessin en situació poc falaguera, fossin socorreguts amb el pa i sòus que's cregués precis. El general Villarroel, traspassà aquest prec a la Junta 36.ª a la qual indicava la justícia de la petició. La Junta acordà de moment se'ls socorregués amb el pa de munició.

Dia 25 d'agost

Preveient l'enemic el perill per la banda de Can Zafont si continuaven els treballs que venien fent-s'hi, tan bon punt se feu dia, avançà cap aquell lloc amb nombroses forces de cavalleria i infanteria, ocupant la casa Zafont amb poca oposició, doncs els 15 fusellers que s'hi trobaven es bateren retirant-se davant el nombre dels invasors. Havent-se enterat el general Villarroel de l'esmentada ocupació, disposà que'l general Martí sortís en cavalleria i infanteria cap a ocupar el convent de Santa Madrona. Un cop assegurat el convent, dites forces atacaren a l'enemic obligant-lo a replegar-se en les seves darreres posicions.

Se continuà el foc entre les bateries de Sans i Montjuic.

En aquest dia se complí la sentència dictada contra'l sargent major En Manuel Eguiluz, qual execució presencià el regiment de la Concepció amb bandera desplegada.

Se feu públic l'acord de la Ciutat de crear un cos de tres mil homes.

L'enemic realitzà quelcun moviment cap a la banda de Montjuic apoderant-se de les cases Zafont, Gaver i Vedruna, però havent sortit de la plaça forces suficients per a recuperar-les, ho aconseguiren amb les dugues darreres i deixant en la primera setiats els seus ocupadors.

La Diputació acordà que'l marquès de Poal passés al costat del Diputat Militar junt amb En Salvador de Tamarit per a ajudar-lo en la seva tasca d'aixecar el somatent del Principat. Portaven els comissionats instruccions per al Diputat, les quals se concretaven a que aquell atengués en concret les ordres del general Villarroel i que en els moments en que fos precis s'atengués al concell de les persones que per aquest objecte anaven a posar-se al seu costat.

Dia 26 d'agost

L'enemic recuperà una de les cases de les quals fou tret el dia anterior, però una petita força sortida de la ciutat aconseguí treure-len novament.

Trobant-se el marquès de las Navas comanant el lloc de Sta. Madrona, notà un gros moviment de tropes enemigues i en previsió de que ataquessin el seu lloc, en donà part al general Villarroel, qui manà reforçar dita possessió i a l'ensem feu tocar alarma, reconcentrant-se a la Rambla més de 12.000 homes armats. La coronela amb els seus infadigables zel i valor reforçà tota la línia de comunicació.

Vista, per aquesta experiència, la llealtat i amor a la causa demostrada per els defensors de Barcelona, Villarroel després de revistarlos els despedí amb pública demostració d'agraïment, encarregant a la singular activitat del Conceller en Cap, la guarda de la Porta de l'Angel, on se presentà aquest amb 1.500 homes, en previsió de que fos atacat el convent de Caputxins. Amb aquestes previsions i la presència arreu del general Villarroel, l'enemic no obtingué cap resultat pràctic de l'operació que havia iniciat.

Se publicà un bàndol manant l'entrega de les armes amagades, qual contraversió s'anunciava es castigaria severament.

Dia 27 d'agost

Continuà el foc, sobretot per part dels voluntaris i fusellers, contra la casa Zafont on l'enemic s'havia fet fort.

El marquès de Boal fou autoritzat per a convocar a la noblesa Catalana i Universitats del Principat per a recabar l'indispensable ajuda per a prosseguir defensant la causa.

S'aprovà la lleva dels 3.000 homes per a la defensa de la plaça i Montjuic.

Dia 28 d'agost

Començà el dia amb nodrit foc de canó en el que intervingueren els forts de Montjuic per els nostres i els de Sans i Gracia per els enemics.

Els fusellers i voluntaris, derruiren amb ses descàrregues les defenses de l'enemic, aconseguint novament treure'l de la casa Zafont. Seguidament se començà en aquest lloc una nova i sòlida obra de defensa.

Un bàndol, conseqüència d'un altre anterior, disposava que tots els ciutadans abans de sis hores, entreguessin les armes sobreres. Al ciutadà que denunciava un arma en possessió d'altri se'l recompensava amb cent peces de vuit. El que les retingués contra lo que's manava se'l declarava traïdor a la Patria. En el plaç senyalat foren recullides 3.000 armes.

Clarianes

Poesíes d'En Francesc Armengol i Duràn

HEUS-AQUÍ un llibre de versos que cal acullir-lo amb el mateix respecte i la mateixa devoció amb que obriríem els fulls sagrats d'un dietari íntim.

No són les emocions externes les que cauen sobre l'esperit sensible del poeta, produint-hi la vibració d'un cant; aquest llibre, és l'exteriorització de sentiments que lluiten i's remouen en la inquietut de la seva ànima, avivats per la força espiritual dels esdeveniments que impressionen, amb llurs diverses matitzacions, el transcurs de la seva vida.

I entrem a la primera part del llibre: *Flors de Requietori*. És la primera part i també la fonamental. A son entorn giravolten—salvant discutibles excepcions—totes les demés poesíes.

El poeta ha perdut els pares. La dolorosa enyorança segella tots els moments de la seva vida i li inspira les més apassionades creences d'un reveure, a l'esperança del qual el seu esperit desesperat s'acull i reposa.

Defallida per la cruenta ferida, la seva ànima passa un moment de vèrtig:

«Ving del camp. Res m'aconorta.
Torno a casa malaltic.
L'enyorança que m'hi porta
té, per mi, un estrany encís
que m'empeny a obrir la porta
i no'm deix pujà 'l pedreg;...»

Més tard, fugint de la solitud de la casa abandonada, ell surt al jardí i diu veient les flors, que, totes soles, han anat florint:

«...Sembleu l'encant renadiu
d'alegries enyorades.
Sou carícies que'm veniu
com de mans desenterrades!...»

I aleshores s'apodera d'ell l'esperança religiosa. Frisós d'un eternal reveure, ha de rebutjar l'afirmació de l'erudit ateu qui li presenta la mort com a terme fatal de tota existència. I de cara als éssers estimats crida:

«...oh! Jo us reveuré! Jo crec en Déu!»

El poeta creu en Déu, perquè aquest Déu li ha promés que a l'altra banda de la mort ell hi retrobarà la companyia dels seus pares.

Mentrestant, rès li atempera aquest desfici. Passa per Biarritz, i la triomfanta mondanitat de la gran platja no atenúa el seu dol.

«... A través de les llàgrimes que ploro
veig llargues i grotésques les siluetes;...»

Diu. I en alta mar i tot, el seu esguard es perd en la contemplació de les boires que allà en l'horitzó aixequen llurs fantasioses construccions caòtiques...

«... que la lluna colora d'un to agonitzant,
i, a un temps, en cada una perfila un semblant
en que'ls morts que estimo van resucitant ...»

En l'aplec «De la mar» la obra del poeta es presenta ja més deslliurada d'aquest dolor que plana en «Flors de requietori». La grandesa emotiva de la mar lliure el fa cantar d'una suau manera.

Una nit transparenta i estrellada, ell, en una barca, se'n entra al mar. Mentre 'l remitger va bogant...

«...una cançó m'arriba,
florida mar endins.
Es bella i emotiva
com els murmurs marins.
La brisa l'ha portada
tan grata de senti
que ja ens l'ha encomanada
al remitger i a mi...»

Diríeu que en el mar hi troba ell la lliberació de la seva ànima adolorida; mes, com diem al principi, fins en aquests moments contemplatius hi furga i hi espurneja aquell descrit torment.

I és «una llàgrima furtiva» que li acota l'esperit al perdre la visió de la darrera platja. I és aquella manera de cantar, en «la barca», el coratge del jove mariner:

«... com si vegés en l'anelhada platja
un ser amat qui li allargués els braços...»

«Visions i records» donen encara la sensació d'aquest mateix romiatjar en cerca de l'oblit que no arriba.

En la composició «Anant pels cims», hi ha un felicíssim esclat de poesia. Anava per la muntanya i una boirosa gotellada l'obliga a cercar un aixopluc. I al deixar-lo, diu ell:

«De la boira ploranera
la llagrimeta darrera
damunt del front m'he sentit
i, oh revelació inaudita!
per la gota més petita
ting noció de l'infinit.»

I arrivem al sonet «Vint anys», explosió capdal dels records que floreixen en la seva ànima.

Heus-el-aquí:

«Dematinet, a toc d'Ave Maria,
m'ha aparegut la mare al peu del llit
per' dirme, somrient d'alegria:
—Fill! has complert vint anys aquesta nit!—»

I un bés beat com pa d'eucàristia
mon front, flor que's desclou, ha recullit.
Un bes dels que's recorden cada dia
quan els manyacs materns s'ha extingit.

I, abstrets, hem canviat una mirada
fets nostres ulls, propicis an el plor;
sospesos ella i jo a la vegada

d'un no sé què, que'ns bategava al cor.
—Com s'ha fet homel—ha dit emocionada.
—Ja's fa velleta!—m'he dit jo amb dolor.»

I arrivem a la darrera part del llibre, titulada «Endreces». Es la part més asserenada d'aquest aplec; encara que'l rastre de dolor hi traspúu, hi és ja com un record que una vida nova hi ha vençut.

El poeta canta una «Oda a Buenos Aires ciutat», en la qual hi batega l'agraïment per el suau repós que la seva ànima flagellada ha trobat en la «ciutat infinita».

Aquesta ciutat l'ha redimit del neguit espiritual que'l torturava; pero a la dòna argentina també n'hi cab part d'aquesta redempció.

«...Qui en sos ulls l'esguard reposa
sab on naixen les claròs...»

diu ell, mentre en el cant «A una visió», com si un enamorament li fes florir una resurrecció en l'ànima marcida, esclata:

«De quines melodies—tens la sonoritat
que brollin tes paraules—amb tal diafanitat?
Els brolladors s'hi moren—sentint la teva veu

.....

Si guaites a l'escèptic—ja en la bellesa creu »

Encara unes paraules, fortes d'esperança, escrites al marge de la revolta del juliol de 1909 i del 20 de maig de 1906, i el llibre és acabat.

Es, com hem dit al principi, un breviarí, en el qual s'hi reflecta tot el procés d'una desventura fins a l'arribada a port. Quan el poeta canta, no és pas perquè'l món exterior li polsi les cordes de l'ànima, sinó perquè dintre del seu esperit un sentiment d'origen intern hi esclata, caient qualche volta, això sí, sobre les terres o el mar o la gent que l'envolten. Té un gran valor humà, aquest llibre; i heusaquí perquè ara no'ns veiem amb dalit d'anar a analitzar la seva tècnica poètica, al camp de la qual no hi aporta res de nou.

Encara unes paraules d'objecció, a una decisió que'l seu autor manifesta en el pròleg. Diu ell, que aquest llibre és la «última presentalla d'un senzill trovador qui's submergeix en una definitiva passivitat». Això nosaltres no'ns ho podem creure; l'ànima que té uns tals es-

clats de sentiment no's tanca aixís com aixís, amb pany i clau. Arribaràn noves commocions de la seva vida que li faràn vibrar els sentiments i En Francesc Armengol, inconscientment, tornarà a fer versos; perquè hi han esperits que'l llur dolor o la llur alegría, sols en la poesia hi troba perfecte i definitiu esplai. I el que, amb tota la veemencia del nostre amor a la literatura Catalana, li pregaríem, és, que quan arriuin aquests moments—i tant de bo que tots la felicitat els hi porti—no deixi a l'albir de la inconsciencia la seva tasca poètica, no'n faci tan sols un esplai espiritual, sino que hi posi tot el foc de la seva voluntat, com li ha de posar tot el qui va a la creació d'una bellesa; que'n faci obra artística; que'n faci camí d'ideal, de la seva tasca. I aleshores, amb quina alegría nostra li veurem incomplir la decisió exposada en el pròleg del seu darrer llibre!

MANEL ALCÁNTARA I GUSART.

Un caràcter (*)

LA senyora Matilde, la mare d'en Miquel i en Ramón, ja ha parat taula; i després de donar ordres a la cuinera, una dòna que tenia solament en dies de gran festa, per a que l'ajudi en el tràfec de la casa; es posa una cadira al balcó del menjador que dona al carrer i asseguda per a reposar un xic del cansament que causa el tragí propi de la diada, contempla el pas de la gent que ja n'ha fruit les primícies d'aquesta festa major.

Avui sí que no pot disimular la satisfacció que la domina; ella que per naturalesa té un caràcter serio i dominant a la vegada.

Després de cinc anys de no veure el seu fill petit a taula no n'hi ha per menys; fins en aquella cara revellida pel caràcter, més que pels anys, s'hi dibuixa un somriure, lo que no deixa de cridar l'atenció dels veïns que van entrant cada hu a casa seva, amb els corresponents convidats forasters, anant tots a la una, per a netejar els ossos de tanta i tanta aviram, que vuit dies enrera, encara donava goig de veure pels galliners i pels entorns de les masies.

—I doncs, que hem de tornar a menjar con-

(*) Tipu d'una novela inèdita.

fits aviat, senyora Matilde?—li pregunta una veïna, tot plegant la mantellina i anant per entrar a casa seva.

—Perquè m'ho pregunta, Francisca?

—Per rès; si no que m'ha semblat, que ja volen aparellar-li en Ramonet.

—Es molt jove, encara té de passar la quinta. No cal amoïnar-s'hi per ara.

—An ell sí que no té de fer-li cap por l'anar a servir el rei; quan ell hi anés, ja no quedaria cap fill del poble que no portés calces vermelles. Miris-se'ls, ja'ls té tots aquí: estigui boneta i que'ls hi provin els bons talls, que'm sembla que avui, a més de celebrar la Mare de Deu d'Agost, celebraran un segon prometatge.

—Ja me'n cuidaré jo de que no sigui com vosté diu, Francisca; no s'ha fet la mel per la boca de l'ase. Amb l'experiencia del gran no vull que també m'enlluernin al petit. Estiga bona i que'ls hi vagi bé també a vostés el dinar de festa major.

J. DE MASSANET.

Cal tractar les llengües com els camps; quan ja no són rescentes, per a fer-les fecondantes precisa remoure-les a una gran profunditat.

JOUBERT.

V. Centenari de la rendició de Balaguer

Catalans:

MORT el Rei Martí i proclamada a Casp la dinastia castellana, els devots del Comte d'Urgell s'alçaren en armes enfront l'infant de Castella, per a defensar el dret llegítim d'en Jaume a la Corona aragonesa. La lluita fou cruenta; emprò la sort malestruga feu victoriosa les armes que defensaven al Rei de niçaga forastera, i les viles que se havien alçades pel Comte, s'entregaren al vencedor l'una radera l'altra; sols restaren amb Balaguer, Agramunt i Albesa. Vençudes aquestes i arborat a traïció el penó del d'Antequera en la Casa de la Comtesa, la nostra ciutat no tingué altre remei que rendir-se, i'l dia 31 d'octubre de l'any 1413 callaren les bombardes dels setiadors i a l'hora melangiosa del seny de l'oració, Jaume lo Desdixat s'entregava a la mercè del Rei sobrevingut, captant-li de genolls compassió i misericòrdia... El Sol de Catalunya també se'n anà a la posta.

Aquell setí i aquella rendició, nosaltres volem commemorar-los, no com record gloriós del començament de la novella dinastia, no, Deu ens en guard. Volem commemorar una data, que si fou trista per als nostres passats que defensaren Catalunya, per a nosaltres és una esperança, car si amb cinc centúries aquesta terra beneïda no s'és poguda junyir a l'hegemonia forastera, perquè ha conservat per llei de naturalesa la seva fesonomia espiritual, és penyora que'l dia que'ls Catalans vulguem,

repndrem de bell-nou l'història de la nostra Nacionalitat, interrompuda amb la caiguda de Balaguer.

Heusaquí'l concepte que de la commemoració ha tinguda la nostra ciutat representada per tots sos estaments, i que no dubtem serà compartit i protegit per tots els nostres germans de Patria.

Heusaquí perquè volem bastir un monument, padró o làpida que sia la síntesi del sentiment patriòtic de nostre poble.

Catalunya caigué retuda a Balaguer el dia 31 d'octubre de l'any 1413.

¡Catalans! ¡Visca Catalunya!

El President, *Josep Cabecerán*.—El Vis-President, *Ramon Gramunt*.—El Tresorer, *Camil Cava*.—El Vocal, *Bernardí Baldomà*, *Pvte*.—El Secretari, *F. Xavier Rubies*.

RENAIXEMENT, acull amb tota la seva veemència la patriòtica idea de recordar i perpetuar una data que si bé resulta trista per a l'història de nostra Patria, no per això deixa d'ésser digna de merèixer l'atenció dels bons Catalans, per a reparar, en quant sia possible després de cinc segles, les injustícies comeses entorn d'aquell fet.

Aixís doncs, cridem a tots els nostres amics i companys de lluita, per a que vinguin a contribuir a la subscripció que, per aquest motiu, obrim en les nostres Redacció i Administració.

GARBELLANT

Tota aquella barrila dels bes-cuits que fins ara estava establerta a la Rambla de les Flors, ho han traslladat fa poc al carrer del Vidre.

I lo curiós va ésser al portar-los-hi els trasfets amb aquell feix de pals... sense ganxos, honorats cent cops an aquestes columnes. Segons asseguruen les males llengües *que ho van veure*, diu que lo més maco era el carro que ho carretejaven enmatllevat a l'empresa nova d'escombraries.

Resultava que la gent confonia els de les escombraries amb els bescuits i *viceversa*, que deia aquell.

Paraules del capdevanter dels nacionalistes a l'Ajuntament, amb motiu d'un discurs necrològic:

«Jo rendeixo an en Sol i Ortega un tribut de sincera admiració per lo que contribuï a l'enaltiment de la meya patria, a l'enaltiment d'Espanya.»

Home, home, senyor Lluhi i Rissech; tot això, aquesta vegada, ens obliga a donar-li carabassa, fins que se'n confessi.

Aquell senyor Comte de la sabata matussera, va fer retrassar mig hora el tren perquè s'havia deixat el barret de copa,

No valia la pena de tanta molestia.

Una vegada que erem petits, ara fa alguns anys, la famosa vella que tothom s'inventa sempre, ens va dir que per tapar una olla tan serveix una llauna com un barret de copa.

A Mollet—que encara és Catalunya—hi va ocórrer, amb motiu de la festa major, un cas que demostra on fòrem ja si les *noves* doctrines de la «Lliga» haguessin arrelat arreu.

Es el cas que en un envelat, *envelat*—aixís en català—aixecat baix els auspicis de l'Ajuntament regionalista de Mollet, un amic nostre es quedà amb la toia que s'acostuma a subastar, i com és sabut, aquell que l'adquireix té dret a demanar el ball que més li plagui i...

I naturalment, tractant-se d'un amic nostre i d'un *envelat* i d'uns amos regionalistes, l'amic demanà una sardana.

I allò fou Madrid! Crits, xiulets, paraules que no són de la «Lliga», però que ho semblen!

I la sardana no's tocà, per a conseguir lo qual s'inventaren dugues centes excuses.

Pero miri, cregui'ns l'amic: no s'hi amoïni. A l'any vinent segurament que l'Ajuntament regionalista de Mollet organitzarà una *becerrada* per a no repetir el Music-Hall d'enguany. I cregui'ns, aleshores potser serà ocasió de tornarlos-hi a demanar una sardana.

En un butlletí de subscripció que *El Poble Català* inserta a darrera plana, hi han indicats els següents preus:

<i>Barcelona el mes.</i>	1'00 Ptes.
<i>Espanya trimestre</i>	4'50 »
<i>Estranger</i>	9

I doncs, amics d'*El Poble Català*, a un conegut nostre que està a Massanet de Cabrenys quant n'hi comptarien de subscriure's?

11 de Setembre de 1913

199.è aniversari de l'assalt de Barcelona per les tropes borbòniques

“Renaixement” prepara un gran número il·lustrat
evocador de l'heroica data

Col·laboració d'eminents historiadors de Catalunya

NOVES

Amb tan extraordinari èxit ha sigut rebut pel públic, l'acurat estudi crític del Dr. Martí i Julià «Tot llegint la Història dels Moviments Nacionalistes d'En Rovira i Virgili» publicat en el nostre número anterior, que ha quedat completament agotat el nombrós tiratge que fèrem del mateix, lo que'ns ha obligat a fer-ne, per separat, una nova edició que s'ha posat a la venda al preu de 0'10 ptes. exemplar.

Cal que, ademés, fem constar publicament, després d'haver rebut d'amics i coneguts, nombrosos elogis dedicats a tan notable treball, el més viu agraïment al digníssim President de la Unió Catalanista per la deferència que ha tingut amb el nostre setmanari al confiar-li la publicació del seu estudi, que no dubtem serà de resultats profitosos pel moviment nacionalista de la nostra Terra.

* * *

La setmana passada deixà d'existir el qui fou en vida un fervent patriota i eminent juríconsult, l'Il·ldefons Suñol i Casanovas.

L'acte d'enterrament sigué una veritable manifestació de dol en la que hi assistí tot lo que a Barcelona té alguna representació.

(D. E. P.)

* * *

També després d'una llarga i crudel malaltia, morí el notable escriptor vigatà En Lluís B. Nadal, qui tant se distingí durant la seva vida per son pregón amor a la Patria, havent-la dedicat tota ella al conreu de les lletres Catalanes.

Rebi la seva atribulada família i en especial nostre company En Enric Nadal i Blanc, l'expressió més profunda de nostre sentit condol.

* * *

Amb el títol de *Valencia* la «Joventut Valencianista» anuncia per a primers del prop·vinent Setembre l'aparició d'una revista que serà el portant·vèu de la susdita entitat.

Com a bons patriotes i en compliment del deure que tenim tots de honorar als Mestres, el dedicaran tot ell al plorat Llorente, excels poeta de la terra Llevantina, i en qual número

hi col·laboraran reconegudíssimes firmes del nacionalisme Català.

No cal dir amb quin goig donem aquesta nova i els vots que per endavant fem, d'una llarga i pròspera vida, a la naixenta revista, de la qual esperem serà una intransigent defensora de la llibertat de la Terra.

* * *

La Colonia Escolar Mossèn Cinto, acabant els 28 dies de la seva estada a Santa Coloma de Farnés, retornarà el vinent diumenge, dia 31, sense que encara poguem sapiguer l'hora justa, puix depèn de la conviniació dels automòbils.

Les nombrosíssimes excursions que han realitzat per aquells bells encontorns els 21 nois i dos mestres qui la componen; les facilitats donades i el bon tracte i obsequis que han rebut, donen la més complerta seguretat de que els escolars hauràn fet salut i que no és endebades que molts bons Patricis coadjuven a la Institució.

D'altra banda, la Catalanitat d'aquesta Colonia, contrastant amb la castellanització actual de les de l'Ajuntament (aquestes, abans, es deien *Colonies Escolars* i ara's diuen *Colonias Escolares*) fa an els nostres sentiments del més pregón Catalanisme, en més alt grau simpàtica la institució.

Per això RENAIXEMENT ha contribuït al seu sosteniment; i per això, de més a més, en fa una propaganda.

El periòdic *Esclat* sortirà demà passat disabte o'l vinent dilluns. Estarà gairebé destinat exclusivament a relatar la estada de la Colonia a Santa Coloma de Farnés.

* * *

La setmana passada marxà cap a Buenos Aires el notabilíssim i popular imaginaire català Josep Cardona, amb l'objecte de fer entrega en aquella República dels treballs que li havien sigut encomanats.

Abans de la seva partença per a aquelles terres llunyanes, fou obsequiat per sos amics i admiradors amb un banquet de comiat en el Mundial-Palace.

Li desitgem bona sort i un sens nombre de prosperitats.